

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם.
לְמַעַלְהָ כְּתוּב מִיָּם חֲמֵשׁ פְּעָמִים:
יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְיִהְיֶה
מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם כּו'. וּבֵין הַמַּיִם. הִנֵּה חֲמֵשׁ
פְּעָמִים מַיִם, כַּנִּגַּד שְׁתֵּי נִקְדוֹת
שֶׁהֵן חֲמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל. צָרִי
שְׁתֵּי, וְסָגוּל שְׁלֹשׁ. הִנֵּה חֲמֵשׁ
אֵלֶּה מִתְּיֻשְׁבוֹת בְּיָמִין וּבְשִׂמְאֵל.

הַנִּקְבָּה נִכְנָסָת בֵּין הַיָּמִין
וְהַשִּׂמְאֵל, וּמִקְבֵּלַת הַנִּקְדוֹת
הַלְלוּ, לְתַתּ לָהּ דַּעַת בְּשִׂלְמוֹת.
וְלֹא מִתְּיֻשְׁבִים בּוֹ כָּף, וּמִתְּהַפְּכִים
בּוֹ בְּדֶרֶךְ קִלְיָה. הַצָּרִי מִתְּהַפֵּף בָּהּ
לְנִקְדָה שְׂבָא בְּדֶרֶךְ קִלְיָה. הַסָּגוּל
מִתְּהַפֵּף בָּהּ לְנִקְדָה שׁוּרֵק בְּדֶרֶךְ
קִלְיָה.

וְרִעּוּלָם אֲשֶׁה דַּעַתָּה קִלְיָה עֲלֶיהָ,
שְׁהִרִי לֹא יִכְלוּ לְהִתְיַשֵּׁב בָּהּ,
שְׁתַּהֲיֶה בָּהּ דַּעַתָּה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
שֶׁהֵם לְמַעַלְהָ. אֲלֵא חֲזוּרוּ בָּהּ
בְּדֶרֶךְ קִלְיָה, וְנִמְצְאָת דַּעַתָּה קִלְיָה
עֲלֶיהָ. כְּמוֹ שְׁאוֹתָן שְׁתֵּי נִקְדוֹת
צָרִי וְסָגוּל הֵן חֲמֵשׁ, אֶף כָּף בָּהּ
שְׂבָא שׁוּרֵק הֵן חֲמֵשׁ, אֲבָל בְּלִי
יָשׁוּב כָּלֵל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, כָּל אוֹתָן הַחֲמֵשׁ,
לְנִקְדָה אַחַת, שֶׁהִיא נִקְדַת שׁוּרֵק,
שְׁעוֹמְדַת פַּחַת הַרְקִיעַ, קִמְץ. כָּל
אוֹתָם הַמַּיִם שֶׁל הַצַּד הַזֶּה, וְהַצַּד
הַזֶּה, כָּל אוֹתָן חֲמֵשׁ הַנִּקְדוֹת
מִתְּיֻשְׁבוֹת בְּנִקְדָה הַזֶּה. וְזוֹ
מִתְּיֻשְׁבַת וּמְאִירָה לְבָרִית
הַקְדוּשָׁה שְׂבָכָר, וְאֵת כָּל הָאוֹר
שֶׁל כָּל חֲמֵשׁ הַנִּקְדוֹת זֶה יוֹרֵשׁ.

בֵּינָן שְׁזָה יוֹרֵשׁ אֵת כָּלֵם, אִז
מְאִירָה הַנִּקְבָּה לְעִשׂוֹת פְּרוֹת
וְתוֹלְדוֹת, שְׂכַתוֹב תְּדַשָּׁא הָאֲרָץ
דְּשָׂא וְגו'. בְּכַח הַנִּקְדָה הַזֶּה
שְׁעוֹמְדַת לְמִטָּה, שְׁעוֹשָׂה בָּהּ
פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם - זוֹ נִקְדַת חֲטָף קִמְץ,
שְׂמְאִירָה אוֹר כְּמוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם (בראשית א ט), לְעִילָא
כְּתִיב מִיָּם חֲמֵשׁ זְמַנִּין. יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ
הַמַּיִם. וְיִהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם וְכו'. וּבֵין הַמַּיִם. הָא חֲמֵשׁ זְמַנִּין מַיִם,
לְקַבֵּיל תְּרִין נִקְדוֹת דְּאִינוּן חֲמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל.
צָרִי תְּרִין, וְסָגוּל תְּלָתָא, הָא חֲמֵשׁ אֵלִין
מִתְּיֻשְׁבָן בְּיָמִינָא וּשְׂמְאֵלָא.

נוֹקְבָא עֲאֵלַת בֵּין יָמִינָא וּשְׂמְאֵלָא, וּמִקְבֵּלָא
לְאֵלִין נִקְדוֹתֵין, לְמִיָּהֵב לָהּ דַּעַתָּא
בְּשִׁלְמוֹ. וְלֹא מִתְּיֻשְׁבָן בִּיהַּ הָכִי, וּמִתְּהַפְּכָן
בִּיהַּ בְּאוֹרַח קִלְיָה. צָרִי, אֲתַהֲפֵף בָּהּ לְנִקְדָה
שְׂבָא, בְּאוֹרַח קִלְיָה. סָגוּל, אֲתַהֲפֵף בָּהּ לְנִקְדָה
שׁוּרֵק בְּאוֹרַח קִלְיָה. (דף צ ע"ב)

וְרִעּוּלָם אֲתַתָּא דַּעַתָּה קִלְיָה עֲלֶיהָ, דְּהָא לֹא
יִכְלוּ לְאֲתִישְׁבָא בָּהּ לְמַהְוִי בָּהּ דַּעַתָּה
שְׁלִים, כְּמָה דְּאִינוּן לְעִילָא. אֲלֵא אֲהֲדָרוּ בָּהּ
בְּאוֹרַח קִלְיָה, וְאֲשִׁתְּכַח דַּעַתָּה קִלְיָה עֲלֶיהָ. כְּמָה
דְּאִינוּן תְּרִין נִקְדוֹת צָרִי סָגוּל אִינוּן חֲמֵשׁ, אוֹף
הָכִי בָּהּ שְׂבָא שׁוּרֵק אִינוּן חֲמֵשׁ, אֲבָל בְּלֵא
יִישׁוּבָא כָּלֵל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, אִינוּן חֲמֵשׁ פּוּלְהוּ, אֲזֵלִין לְנִקְדָה
חֲדָא, דְּאִיְהִי נִקְדַת שׁוּרֵק, דְּקִיִּימָא תַּחְוֹת
רִקִּיעַ, קִמְץ. כָּל אִינוּן מִיִּין דְּהָאִי סְטָרָא, וְהָאִי
סְטָרָא, וְכָל אִינוּן חֲמֵשׁ נִקְדוֹתֵין מִתְּיֻשְׁבָן בְּהָאִי
נִקְדָה. וְדָא אֲתִישְׁבַת, וְנַהִיר לְבָרִית קְדִישָׁא
דְּבִדְכוּרָא. וְכָל נַהוּרָא דְּחֲמֵשׁ נִקְדוֹתֵין פּוּלְהוּ
יָרִית דָּא.

בֵּינָן דְּהָאִי יָרִית פּוּלְהוּ, כְּדִין אֲתַנְהִירַת נוֹקְבָא,
לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. דְּכְתִיב, (שם יא) תְּדַשָּׁא
הָאֲרָץ דְּשָׂא וְגו'. בְּחִילָא דְּהָאִי נִקְדָה דְּקִיִּימָא
לְתַתָּא, דַּעְבִּיד בָּהּ פִּירִין וְאִיבִין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם (שם)
(ט), דָּא נִקְדַת חֲטָף קִמְץ, דְּנַהִיר נַהִירוֹ,

הראשון, נקדת החולם. ועל שלא מאיר בישוב כמוהו, מארת חסר הוא, שלא מאיר בישוב כמו ששהולם, אף על גב שעומדת בגון שלו.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה - זהו בסוד של נקדת שב"א סגו"ל, שהרי סגו"ל נכללים המים באש. שורצים שרץ של אותה נפש חיה, אותה הדעת שנתנה לה משני צדדים, היא קלה עליה, וזה נקרא שרץ של נפש חיה, השרץ ששורץ ויוצא והולך בכל הנקודות.

ובא ראה, שב"א נקרא מהיר צדק, וכך הוא. ומשום כך נקרא נפש החיה ההיא שורק של שלש נקודות. בשעה שהאות ו' מסתלקת מפנה, מוציאה דעת אותה שנטלה מתוך למעלה, כמו שנתבאר, ובמקומה של האות ו' מוציא שורק, וכך הוא בכל מקום.

ועל זה כל הנקודות עומדות להאיר לאותיות, כמעשה שמים וארץ וכל העולמות כלם. ואין קיום ואור לכל האותיות, רק באור הנקודות, והכל נמסר בסוד של התורה בסניני. וכך הוא בסוד שלמעלה, והכל תקון של אדם, כמו שנתבאר.

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א). כתוב (תהלים לו) מה' מצעדי גבר פוננו ונרפו יחפץ. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם הכל העליון והעולם התחתון, הכל היה בדיוקן אחד, שיהיה זה כמו זה. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם למטה, רצה לעשות אותו כמו שני העולמים. וכך הסודות של מעלה ומטה, הכל הוא באדם. הגלגלת של הראש שעומדת על הגוף היא

פגיונא דההוא אור קדמאה, נקודת חלם. ועל דלא אנהיר בישובא, פגיונא דיליה, איהו מארת חסר, דלא נהיר בישובא, פגיונא דחלם אף על גב דקיימא פגיונא דיליה.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה (שם כ), דא איהו, ברזא דנקודת שב"א סגו"ל. דהא סגו"ל אתפליל מיין באשא. רחשין רחישו דההוא נפש חיה, ההוא דעתא דאתיהיב לה מתרין סטרין, איהו קלה עליה, ודא אקרי שרץ דנפש חיה, רחישו דרחיש ואזיל בכל נקודי.

ותא חזי, שב"א איקרי (ישעיה טז ה) מהיר צדק, והכי איהו. ובגין כך איקרי נפש דההיא חיה, שרק דתלת נקודין. בשעתא דאת ו' אסתלק מינה, אפיקת דעתא וההיא דנטלה מגו עילא, כמא דאתמר, ובאתריה דאת ו', אפיק שרק, והכי איהו בכל אתר.

ועל דא, נקודי פולהו קיימין לאנהרא לאתוון, פעובדא דשמיא וארעא וכל עלמין פולהו. ולית קיומא ונהירו לכל אתוון, בר בנהירו דנקודי, וכולא אתמסר ברזא דאורייתא בסניני. והכי איהו ברזא דלעילא, וכלא תיקונא דאדם, כמה דאתמר.

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א כו), כתיב (תהלים לו כג) מה' מצעדי

גבר פוננו ונרפו יחפץ. תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא עילא ועלמא תתאה, כולא בדיוקנא חדא הוה, למהוי דא פגיונא דא. בשעתא דבעא קודשא בריך הוא למברי אדם לתתא, בעא למעבד ליה פגיונא דתרין עלמין.

וכך רזין דלעילא ותתא, כלא איהו באדם. גולגלתא דרישא דקיימא על גופא, איהו

בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדרגות עומדות באיברים ידועים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הכל בדרגות שלמטה, פראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות והמתחונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם, שיהיה הוא שלם בכל.

בא וראה, מה מצעדי גבר כוננו, כשקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד פראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר כוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, פאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטירו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח.

אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש, הצטרף להיות בדעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו כדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם העליון. כדמותנו - זה סוד העולם התחתון.

דבר אחר, בצלמנו - אלו התנועות של הטעמים, שהם תקון ושלמות, בדעת ובהשכל, לדעת ידיעה להסתכל למעלה, כמו שהוא נסתר ולא התגלה. כמו מלך שהוא חכם בהשכל

ברזא דעלמא עילאה, באינון תיקונין דרישא. גופא איהו ברזא דגופא, דקיימין דרגין בשייפין ידיען תחות האי רישא. ירכין ורגלין, כולא בדרגין דלתתא, כדקא חזי ליה למיהוי כגוונא דלעילא. כל דיוקנין עילאין ותתאין, כולהו חקיק קודשא בריך הוא באדם, למיהוי איהו שלים ככולא.

תא חזי, מה מצעדי גבר כוננו, כד קודשא בריך הוא אתרעי ביה בכר נש, כל צעדוי וכל אורחוי אינהו מתתקנן קמיה, ואיהו מתקן להו כל חד וחד כדקא יאות. ודרפו יחפץ, אפילו במילי דעלמא.

תו. מה מצעדי גבר כוננו, אי בר נש ישוי דעתיה ורעותיה ולביה לגבי מלכא קדישא, למהך בתר אורחיה דאיהו עביר. קודשא בריך הוא אתרעי ביה, פאלו הוא דיליה ממש.

בשעתא דנפקו אתון מגו רזא עילאה, כמא דאתמר, ואתגלימו, ואצטיירו בדיוקנא דאדם. לבתר נפקו נקודי, ואנשיב בהו רוחא דחיי, ואתקיימו אתון, ככר נש דקאים על רגלוי בקיומא דרוחא.

לבתר דנקודי אתקיימו על אתון, ויהבו בהו נפשא, אצטריך למיהוי בדעתא וסוכלתנו, ולנטלא במטלנוי, ולמיהב מזונא ותוקפא לאתרא. ודא איהו בצלמנו כדמותנו. כמא דאוקימנא, בצלמנו דא רזא דעלמא עילאה. כדמותנו דא רזא דעלמא תתאה.

דבר אחר, בצלמנו: אלין תנויעי דטעמי, דאינון תיקונא ושליומו, בדעתא וסוכלתנו, למנדע ידיעה לאסתכלא לעילא, כמה דאיהו סתים ולא אתגלייא.

כמלכא דאיהו חכים בסוכלתנו בכחמתא, ולא נטיל לסטרא דא או